

**UCHWAŁA NR XX/113/25
RADY GMINY DZIEMIANY**

z dnia 29 października 2025 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy
Dziemiany**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 9 ust. 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 870) Rada Gminy Dziemiany uchwala, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu petycji w sprawie funkcjonowania pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Dziemiany („utworzenia” uchwały lub uchwał oraz wprowadzenia do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów dotyczących ochrony pomników przyrody) postanawia się o jej nieuwzględnieniu z przyczyn określonych w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy Dziemiany.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Dziemiany

Krystian Kaszubowski

Uzasadnienie

W dniu 28 sierpnia 2025 r. do Urzędu Gminy Dziemiany wpłynęła petycja w sprawie funkcjonowania pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Dziemiany („utworzenia” uchwały lub uchwał oraz wprowadzenia do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów dotyczących ochrony pomników przyrody).

Zgodnie z art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym petycja została skierowana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem jej rozpatrzenia oraz przedstawienia Radzie Gminy Dziemiany opinii w sprawie, której petycja dotyczy.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji odbyła w przedmiotowej sprawie trzy posiedzenia i przedstawiła stanowisko o nieuwzględnieniu petycji.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy. Uchwała rady gminy, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w [art. 45 ust. 1](#). Zgodnie zaś z art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Na terenie gminy Dziemiany funkcjonują pomniki przyrody ustanowione przez organ do tego uprawniony na podstawie właściwych przepisów w chwili ich ustanowienia. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz.U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753 ze zm.) do czasu wejścia w życie aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie upoważnień zmienianych tą ustawą zachowują moc dotychczasowe akty prawa miejscowego.

Ponadto rada gminy może dokonywać regulacji prawnych tylko w takim zakresie, w jakim została do tego upoważniona (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt [II OSK 2012/12](#), publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

W treści [art. 7](#) Konstytucji RP wskazano, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Wskazany powyżej przepis Konstytucji RP stanowi jedną z podstawowych zasad działania organów administracji publicznej czyli zasadę praworządności. Z konstytucyjnej zasady praworządności ([art. 7](#) Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym.

Organ stanowiący wydając akt prawa miejscowego musi zatem ściśle uwzględnić wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od którejkolwiek z nich narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą. Należy podnieść, że wyczerpujące wyliczenie przez ustawodawcę kwestii, które winny zostać uregulowane w uchwale organu stanowiącego, jest także równoznaczne z koniecznością formułowania norm prawnych tej uchwały ściśle w granicach upoważnienia ustawowego, bez redagowania w niej takich przepisów, które by te granice przekraczały. Podstawą aktu normatywnego o zewnętrznym oddziaływaniu - aktu prawa miejscowego - musi być wyraźne upoważnienie ustawowe zawarte w ustawie szczególnej, a realizacja przez organ stanowiący określonej normy kompetencyjnej musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym.

Mając powyższe na uwadze, po rozpatrzeniu petycji, Rada Gminy Dziemiany postanowiła o jej nieuwzględnieniu.